

1. 4. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Další krok k právní úpravě ochrany oznamovatelů v České republice

Návrh zákona o ochraně oznamovatelů („Zákon“) byl dne 1. února 2021 schválen Vládou ČR, která ho následně dne 9. února 2021 předložila Poslanecké sněmovně (sněmovní tisk č. 1150).[1] Jedná se v pořadí již o druhou verzi návrhu Zákona, garantem je Ministerstvo spravedlnosti.

První varianta byla před více než rokem z Vlády ČR stažena a zcela zásadně přepracována. Zákon o ochraně oznamovatelů představuje transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie („Směrnice“).[2]

Osud Zákona je v současné době poměrně nejistý, neboť 8. volební období Poslanecké sněmovny (2017-2021) na podzim tohoto roku skončí. Pokud do té doby nebude zákon projednán v Poslanecké sněmovně bude jeho legislativní proces ukončen. V novém volebním období Poslanecké sněmovny nelze projednat návrhy, které nebyly projednány a rozhodnuty v minulém volebním období, legislativní proces by tak musel být z určité části znovu opakován.

Jednání o návrhu Zákona se předpokládají poměrně zdouhavá, neboť k Zákonu již nyní existují četné připomínky a lze očekávat mnohé pozměňovací návrhy. Lhůta k transpozici je sice stanovena k 17. prosinci 2021, nicméně je možné, že Česká republika opět nestihne transponovat další směrnici EU včas. I z toho důvodu se dále zabýváme pouze nejvýznamnějšími změnami a novinkami, které návrh Zákona přináší.

Okruh adresátů Zákona se rapidně rozšířil. Původní definice povinného subjektu – zaměstnavatele s alespoň 50 zaměstnanci, byla návrhem Zákona změněna na zaměstnavatele, který v uplynulém kalendářním čtvrtletí zaměstnával v průměru nejméně 25 zaměstnanců. Povinnost zřídit interní kanály a postupy pro oznamování a přijímání následných opatření má podle návrhu Zákona platit i pro veřejného zadavatele podle zákona upravujícího zadávání veřejných zakázek (s výjimkou obce s méně než 5 000 obyvateli, nejedná-li se o obec s rozšířenou působností). Zákon tak jde nad rámec Směrnice, která stanovila minimální práh 50 či více zaměstnanců pro povinné podniky a která stanovila výjimku 10 000 obyvatelů u obcí.

Zcela zásadně se též rozšířil okruh možných oznámení, když oznamovatelé mají být nově chráněni dle úpravy Zákona i v případě, kdy oznámí jakékoliv protiprávní jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku, o kterém se dozvěděli v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností. Tato oblast nebyla Směrnicí ani první variantou návrhu Zákona jakkoliv předpokládána.

Návrh Zákona upustil od vytvoření specializovaného úřadu pro příjem externích oznámení, namísto toho počítá s rozšířením kompetencí Ministerstva spravedlnosti, jehož zaměstnanci by přijímali a posuzovali příslušná oznámení.

Pokud povinné subjekty neimplementují Zákonem vyžadované vnitřní systémy umožňující podání oznámení, bude jim hrozit pokuta až do výše Kč 1.000.000. Zákon prozatím stanoví, že povinné subjekty musí takovou povinnost splnit do 31. března 2022. Za vědomě nepravdivé oznámení bude hrozit oznamovateli pokuta až Kč 50.000, která se jeví jako nepřiměřeně nízká ve vztahu k pokutě

pro povinný subjekt ve výši až Kč 1.000.000 nebo 5 % z čistého obrátu za odvetná opatření proti oznamovateli (například znemožnění kariérního růstu, dopad na odměňování atd.).

Z výše uvedených vybraných ustanovení Zákona lze shrnout, že Zákon bude zcela jistě mít zásadní celospolečenský dopad, jak pro zaměstnavatele, velké, střední, ale i malé podniky, tak i pro budoucí whistleblowery.

Mgr. Markéta Deimelová

Partnerka Taylor Wessing Česká republika a evropský usazený advokát v Rakousku

JUDr. Patrik Albrecht

Koncipient

TaylorWessing

[TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.](#)

U Prašné brány 1078/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 819 216

e-mail: m.deimelova@taylorwessing.com

[1] Sněmovní tisk 1150: vl. n. z. o ochraně oznamovatelů – EU. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [online]. Praha: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 2021, 9.2.2021 [cit. 2021-02-18]. Dostupné >>> [zde](#).

[2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie. EUR-Lex: Access to European Union law [online]. Štrasburk: Evropský parlament, Rada Evropské unie, 2019, 26.11.2019 [cit. 2021-02-18]. Dostupné >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)